BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 271 Miercuri 2 Octombrie 19[illegible]

10 Pagini P I I I I

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tarifful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.

Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

PROVIZORAT

Amară este satisfacția cronicarului ce-și ia sarcina să înregistreze faptele, să-și exprime părerile, să sape avertismente în coloanele ziarului ce constitue un război al vremii!

In comunicatul publicat eri, președinția consiliului de miniștri arată că dela 1930 până la 1940 — în zece ani deci — România a avut 25 de primminiștri, 390 miniștri și 213 subsecretari de stat.

Statistica precisă a președinției consiliului e o confirmare numerică a temerilor exprimate de noi, în legătură cu mersul anormal al treburilor publice, datorit deselor schimbări de persoane, cari provocau modificări de sisteme, de metode și cari aduceau în mod fatal o dărîmare completă a înfăptuirilor de până atunci.

Precizam, cu 6 ani în urmă, că toți cei cari au prilejul să cerceteze și alte orizonturi, își dau mai bine seama că există un defect principal de organizare, provizoratul, ce determină pe conducători să facă prea puține sforțări pe calea indicată de progresul cerut de o țară în reconstrucție.

Guvernanții și după ei conducătorii așezămintelor publice ori regiilor autonome, se considerau giranți provizorii, custozi numiți din oficiu pentru paza averii altora.

Profitorii se interesau în primul rând de beneficiile lor și alor lor, cei de bună credință, căutau doar să nu se risipească ori să se distrugă avutul ce le-a fost încredințat.

Conștiința stării lor de provizorat, concepția lor de locatari vremelnici îi determinau să nu se gândească nici la îmbunătățiri temeinice, nici la înfrumusețări, nici la posibilitatea de a consolida pentru viitorime patrimoniul public ce le-a fost încredințat spre administrare.

In starea aceasta de vremelnicie, mulți dintre cei cu idei personale — pe cari, firește, le considerau singurele valabile — au fost o adevărată nenorocire și puținele excepții nu fac decât să confirme regula generală.

Schimbările în domeniul legislației economice, în regimul devizelor, în reforma învățământului, etc., au ajuns de pomină și nici un elev de liceu nu știa, dela un an la altul, dacă va face 7 ori 8 clase până la bacalauret.

Odiseia transportării nefericitei direcții a presei când la un departament când la altul, când de sine stătătoare, când pendinte de președinția consiliului, formează unul din capitolele cele mai concludente ale harababurei ce a domnit în zece ani de instabilitate.

De câte ori n'am scos în evidență greșala ce s'a repetat în acești zece ani în mai toate ramurile administrației de stat cu prilejul schimbărilor de persoane!

Un program alcătuit, studiat, pus în aplicare, era părăsit odată cu plecarea conducătorilor, pentru ca nouii veniți să înceapă alcătuirea, studierea și aplicarea altui program, bazat pe legiferări absolut inovatoare. Și sistemul continua mereu fără să se aștepte roadele nici unui program...

Căci, de exemplu, 29 de miniștri în timp de zece ani la ministerul industriei, devenit al economiei naționale, nu reprezentau numai 29 de concepții diferite, ci 29 de schimbări radicale în personalul conducător, în îndrumarea vieții comerciale și industriale și tolerarea tacită a favorurilor ce se acordau celor de sus, de sus de tot, forma, deseori, singurul punct de continuitate în toate materiile și în toate domeniile.

Un regim bazat pe o continuitate programatică, regim care să țină seama de progres și de experiență în [illegible] ideologice experimentate în paguba economiei generale a unei țări; cântărirea serioasă și prealabilă a ori cărei reforme impusă de necesitățile vremii. — iată ce trebue unei țări ale cărei suferinți s'au accentuat în mod dureros, prin pierderea unei bune părți din patrimoniul național, pierdere ce formează doliul permanent al românismului și îndemnul de a merge pe calea solidă a unei conștiincioase și severe îndrumări.

UNGARIA CEA ADEVĂRATĂ

MĂRTURII MAGHIARE

de R. SEIȘANU

După criticile repetate împotriva reformei agrare aplicată de noi în Transilvania, propagandiștii din Budapesta se ocupă și de situația socială, culturală și sanitară a populațiunii rurale din România pe care o prezintă în culorile cele mai întunecate și în contrast cu aceea a populației rurale din Ungaria.

Noi n'am pretins și nu pretindem că am fi făcut tot ceea ce trebue pentru ridicarea nivelului social, cultural și sanitar al păturei țărănești, cu toate progresele ce s'au realizat în ultimele decenii în viața rurală, prin reforma agrară, prin sporirea numărului școalelor, a așezămintelor culturale, a spitalelor și infirmeriilor. Care este însă situația populației rurale din Ungaria din punctul de vedere biologic, cultural și sanitar? Nu vom răspunde noi ci câteva personalități calificate maghiare.

Cu prilejul deschiderei expoziției biologice dela Budapesta, un deputat maghiar, Ștefan Milotay, directorul ziarului „Uj Magyarság", a publicat un articol (No. din 27 Oct. 1935), asupra stării dezastruoase sociale și sanitare a poporului ungar. Iată ce constatări a făcut acel deputat și ziarist:

„Cercetările începute în aproape toate părțile țării au dat tristul rezultat că ungurimea nu numai cantitativ, dar și calitativ, e pe drumul pieirei.

Te strânge de gât la fiecare cotitură compătimirea, groaza, turbarea, doliul, rușinea și răzvrătirea, de par'că ar fi întins [illegible] noastră, trupul societății noastre naționale cu harta ce descoperă rănile, bolile fățișe și secrete, epidemiile și tot ce ăistruge un organism care e atacat în cele mai de seamă ale sale centre vitale".

Urmează apoi documentarea bazată pe datele statistice;

„In Ungaria aproape tot al 6-lea om moare din cauza tuberculozei, iar peste 50 000 de femei tuberculoase sunt incapabile să muncească și să nască. In câmpie 25 la sută din numărul copiilor în vârstă dela 1—12 ani, 86 la sută din numărul adolescenților între 12—20 de ani și aproape 100 la sută din adulți, sunt atinși de tuberculoză. Ungaria deține recordul european în mortalitatea pricinuită de tuberculoză. La noi e cea mai mare mortalitate infantilă.

După insula Malta, Ungaria e țara cea mai bântuită de tifos.

Sporul populației maghiare a scăzut într'o jumătate de veac cu 50 la sută. Sporul anual al populației, atât la slavi, cât și la români, e de două ori mai mare ca la noi".

S'a publicat apoi o dare de seamă anuală a Institutului maghiar de sănătate publicată în anul 1935, din care reese că populația școlară a satelor din Ungaria este în majoritate într'o stare de decădere fizică îngrijorătoare din cauza subalimentării, a bolilor și a mizeriei, ba chiar și a foametei.

Într'o comună rurală, Fűzesgyarmat, din 547 de copii, ce urmau școala primară a statului maghiar, numai 6 dintr'ânșii au fost găsiți sănătoși, bine nutriți și curați. In toate județele dintre Tisa și Dunăre s'au constatat efectele foametei în populația țărănească și în deosebi în circumscripțiile Mezö-Kövesd, Gyönsyös, Bolassagyarmat și în toate celelalte din câmpie, pe când clasa dominantă compusă din câteva sute de magnați, groși și parveniți, îmbogățiți, dispun de [illegible] lumii.

Directorul unei școli maghiare, Csery Deszö, într'un articol despre alimentația populației maghiare și în special a celei școlare, publicat în ziarul „Magyarság" (22 Dec. 1935) scrie: „In Ungaria poți găsi oameni care în viața lor n'au gustat lapte, iar 70 la sută din copiii din școala mea nu mănâncă decât pâine goală, sau beau numai vin".

„Pesti Hirlap" — ziarul revizionist — a înregistrat comunicările făcute de revizorul școlar și medicul șef al comitatului Ciongrad cu privire la groaznica mizerie a populației țărănești maghiare și a numărului mare de copii ce vin la școală flămânzi și goi..

Și cu toate acestea, propaganda maghiară fără să țină seamă de realitate, prezintă Ungaria drept o „Arcadie ferice", iar Budapesta un centru strălucitor al culturii și civilizației maghiare. Iată cum spulberă aceste ficțiuni d. Milotay, fost deputat și director al ziarului „Uj Magyarság", după ce a dovedit cu ajutorul cifrelor mizeria cumplită a satelor din pustă:

„Din aceste cifre se desprind contrastele. Deoparte, părți din țară prăbușite în beznă, fără drumuri și în mizerie, cu sutele de sate de cerșetori; de altă parte, întreaga noastră cultură ce vrea să pară ca aceea a occidentului; cu grădinile sale suspendate: cu Budapesta ce înghite totul, — acest nou Bizanț și corn de aur, cu toată putreziciunea și străinismul aceluia — „orașul cel mai vesel din Europa" cum îl prezintă propaganda noastră turistică, cu toată literatura sa, cu presa, teatrele și barurile sale puse în serviciul acestei veselii și nemăsuratei pofte de viață"...

Iată adevărata forță a Ungariei, care ar trebui să fie cunoscută și în afara frontierelor sale.

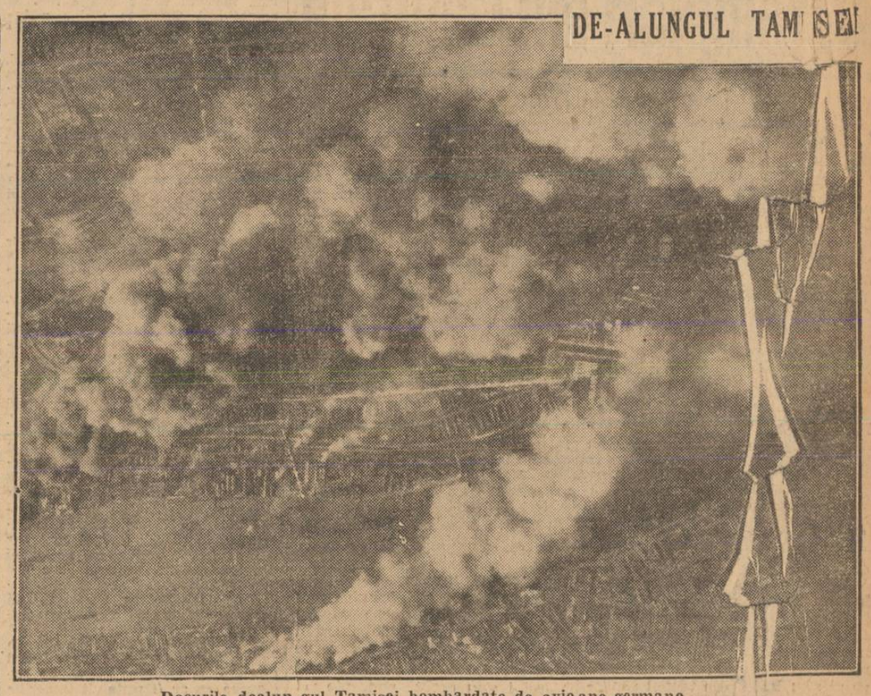

DE-ALUNGUL TAMI[illegible]SEI

Docurile dealun gul Tamisei bombardate de avioane germane.

Bărbătească atitudine

de I. VION

Un ziarist străin, vechi prieten al țării noastre, își exprima, pe ocolite, nedumerirea față de atitudinea publicului bucureștean în seara când, după doliul recent al pierderii Basarabiei și nordului Bucovinei, s'a aflat și hotărârea de la Viena, prin care ni se impunea dureroasa cedare a unei bune părți din Ardeal, în care sunt cuprinși aproape un milion și jumătate de români.

In cuviința sa politicoasă, străinul găsea că românii dau dovadă de multă tărie de caracter, primind ca niște „sportivi" cruntele lovituri ce ne ciopârțeau țara, fără să-și manifeste fățiș durerea și fără să-și schimbe cu nimic felul de viață, arătând, ca dovadă, grădinile și restaurantele înțesate de lume voioasă.

Am reacționat sub ironia amabilă a ziaristului, care văzuse multe în peregrinările lui în jurul lumii; am arătat că în restaurantele și cafenelele din centrul unei Capitale, nu localnicii formează majoritatea; că nu după superficialitatea străzii pot fi judecate sentimentele unei națiuni; că, și încleștarea pumnilor și scrâșnirea dinților, scapă privirilor oaspeților în fața cărora se ascund amărăciunile colectivității.

Nu știm dacă am reușit să rectificăm părerea ziaristului străin; au trecut zile de atunci, au intervenit proteste dârze, s'a început o operă de ajutorare, care sperăm să fie efectivă, a fraților aflați în refugiu, dar totul ne dă impresia că nu avem îndeajuns o atitudine bărbătească: ne plângem și ne lamentăm prea mult ca să ne pregătim nouă înșine o atmosferă de resemnare comodă, așteptând ca Destinul, care ne-a ciopârțit, să-și facă datoria să ne întregească!

Acest fatalism oriental, acest determinism filozofic, acest scepticism, ce propovăduește inutilitatea sforțărilor, sunt cunoscute și de ele s'au servit neprevederea și nepregătirea conducătorilor din ultimii ani, ca să desconsidere la început și să interzică apoi, acțiunea de luminare a opiniei publice de pretutindeni, întreprinsă de „Liga antirevizionistă", pornită din inițiativa directorului nostru, care, în 1934, scria în prefața lucrării confratelui Aurel Gociman „NE GĂSIM AZI IN FAȚA UNEI OPINII PUBLICE INDUSĂ CU DESĂVÂRȘIRE IN EROARE; VA TREBUI ȘI TIMP ȘI MUNCĂ INDELUNGATĂ PENTRU CA SĂ O PUTEM LUMINA".

Materialul documentar autentic, strâns din această inițiativă particulară, nu dovedea numai sfânta dreptate românească, ci și ura sălbatecă de mii de ori dovedită, pe care stăpânirea maghiară o poartă populației românești pe care vrea s'o subjuge din nou. Eram preveniți deci și totuși n'am luat măsuri să preîntâmpinăm grozăviile la care sunt supuși frați de ai noștri, legați de pământul care a fost totdeauna leagănul românismului.

Ne-am bocit destul! Nu cu plânsete un neam determină repararea unei nedreptăți!

Bucăți din trupul țării au fost sfâșiate. Imprejurările internaționale nu ne dau putința să reacționăm cum se cuvine. Dar atitudinea și metodele trebuesc schimbate, în așteptarea clipei când trebue să ni se facă dreptate. Să ne strângem rândurile într'o acțiune comună, să ne concentrăm din nou energiile, să înfăptuim tot ceeace s'ar putea în calea singurului țel pe care trebue să-l avem: Unirea.

Să se știe dincolo de frunta-riile țării că dârzenia românească, vitalitatea [illegible] neam — care a găsit în el însuși forța de rezistență împotriva tuturor asupririlor și tuturor nedreptăților, — se bazează nu pe vorbe și pe bocete, ci pe voința hotărîtă de a [illegible]ce să i se asculte glasul temporar înăbușit.

LONDRA SUB BOMBARDAMENTELE AVIAȚIEI GERMANE

Relatările corespondentului ziarului spaniol „Ya"

Madrid, 29 (Rador).— Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:

Din Londra, corespondentul ziarului spaniol „Ya" comunică faptul că legăturile telefonice în capitala Marei Britanii sunt în cea mai mare parte întrerupte în cursul ultimelor zile și că în câteva cartiere convorbirile se obțin cu foarte mari greutăți.

Corespondentul relatează că a petrecut o noapte întreagă într'un tunel de metro, din cauză că trenul în care se afla n'a mai putut continua drumul, o bombă de avion explodând lângă una din stațiuni. Când în fine pe la 5 dimineața a putut să-și croiască un drum și să iasă la aer, trecând peste trupurile oamenilor ce dormeau și peste fel de fel de sfărâmături, aviatorii germani încă se mai aflau pe cerul Londrei.

In fața intrărilor tunelelor metro-ului, populația începe să facă coadă încă de pe la prânz, pentru a-și asigura un locșor la adăpost în interiorul tunelelor, unde va petrece noaptea.

Corespondentul adaogă că nu poate raporta tot ce se întâmplă și starea de lucruri de la Londra, din cauza cenzurei.

ACORDURI ECONOMICE GERMANO-IUGOSLAVE

Belgrad, 29 (Rador). — In cursul sesiunei comitetului economic permanent germano-iugoslav, care s'a ținut la Belgrad, s'au semnat mai multe acorduri, de o importanță primordială pentru desvoltarea viitoarelor relații economice dintre Iugoslavia și Germania.

SFÂRȘITUL RELAȚIILOR ECONOMICE

DINTRE JAPONIA ȘI STATELE-UNITE SE APROPIE, — SCRIE PRESA JAPONEZĂ

Tokio, 29 (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani" transmite următoarele:

Presa japoneză, comentând coincidența noului embargo al Statelor Unite și anunțarea împrumutului în favoarea lui Ciang Kai Shek, subliniază că aceasta dovedește că Statele Unite rămân în mod clar pe poziția lor anti-japoneză, deci sfârșitul relațiilor economice se apropie, impunându-se necesitatea introducerei autarchiei în Japonia.

ȘEFII STATELOR MAJORE ALE REPUBLICILOR DIN AMERICA DE SUD INVITAȚI SĂ VIZITEZE LUCRĂRILE DE APĂRARE ALE STATELOR-UNITE

Lima, 29 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite:

In urma invitației făcute de guvernul Statelor Unite, șeful statului major al republicei Peru, colonelul De La Barra, a plecat Sâmbătă cu avionul spre Washington, pentru a vizita lucrările de apărare naț[illegible]onală a Statelor Unite.

Invitații de acest fel au fost trimise tuturor statelor majore ale Ibero-Americei.

IN CORPUL ZIARULUI:

4000 tone de bombe aruncate într'o singură noapte asupra Londrei

IN ARDEALUL RĂPIT

Statuia lui Andrei Mureșanu dela Bistrița, [illegible] Năsăud, adusă la Sibiu, prin strădania d-lui căpitan Constantin Dudescu-Călărași din București IV, str. Duzilor 27, pe atunci la Bistrița, și predată d-lui general Georgescu-Pion, comandantul corpului 7 teritorial, făcându-i popunerea de-a fi așezată pe Dealul Feleacului în fața Clujului.

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

MEDALION DE AUR DELA JUSTINIAN

de CONST. MOISIL

Medalion de aur dela Justinian I.
(Cabinetul de medalii, Paris)

Intre produsele artei monetare antice ocupă un loc de frunte piesele de aur, de argint și de bronz, ce s'au emis deosebit de monetele curente și fără menirea de a circula și cărora numismații le-au dat numele de medalioane

Ele sunt creațiuni ale monetăriei din Roma și apoi a celei din Constantinopol și s'au emis în curs de 500 de ani, începând cu domnia lui August și terminând cu a lui Justinian. După exemplul acesor două monetării din vechea și noua capitală a imperiului, au bătut medalioane — în special de bronz — și mai multe monetării provinciale, mai ales din orașele grecești supuse imperiului roman.

Si unele și celelalte sunt adeseori capodopere de artă monetară, cari pun în evidență nu numai evoluția acestei arte în timpul imperiului, dar și gradul de superioritate până la care s'a putut ridica ea.

Diferite motive au contribuit la emisiunea medalioanelor romane imperiale.

O primă categorie dintre ele au, ca și medaliile de astăzi, un caracter eminamente comemorativ. Ele amintesc mai întâi evenimentele și datele mai importante din viața împăraților și a familiilor lor. Astfel plecarea

(Continuare în pag. 2-a)

CHEMAREA „AJUTORULUI LEGIONAR" CĂTRE ȚARĂ

ROMANI!

Dumnezeu ne-a trimis anul acesta multe și grele încercări.

Am pierdut o mare parte din pământul strămoșesc și milioane de frați ne-au rămas sub stăpâniri vrăjmașe.

Alte sute de mii au pribegit, părăsindu-și căminurile, glia și tot ce au mai drag pe lume, spre a scăpa de urgia străină.

Ei caută acum căldură la sânul nostru, al celor din patrie.

Pentru ajutorarea acestora, Mișcarea Legionară a decretat bătălia „Ajutorului legionar".

Este prima mare bătălie a tineretului pregătit de Căpitan pentru jertfe continui și ea va fi dată cu aceeași nestăvilită risipă de suflet, cu care a fost întâmpinată prigoana cea mare și cu care am biruit.

Reușita „Ajutorului legionar" va fi, în aceste ceasuri de încercare, examenul întregii vrednicii românești.

Ea ne va reda încrederea în noi înșine și ne va înnoi nădejdea în împlinirea destinului sădit de Cel de Sus în neamul nostru.

ROMANI!

Pe cine se ajută singur, Dumnezeu nu-l poate părăsi.

Nici un frate nu trebue să sufere, în iarna ce se apropie.

E nevoie să le procurăm de lucru, să-i ajutăm cu bani, îmbrăcăminte, încălțăminte, căldură, locuințe; e nevoie de tot ceeace se poate dărui, dela ac, până la milion.

Dați din puținul vostru, ca și din belșugul vostru.

ROMANE!

Incordează-ți puterile sufletului tău de viteaz și creștin și, asemenea generațiilor de înaintași, cari au clădit cu jertfe generosul suflet românesc nepieritor, aliniază-te fără precupețire în oastea „Ajutorului legionar".

Comandant al Bunei Vestiri

ILIE GARNEAȚA

SPRE DOVER...

Un tun german cu tragere lungă în plină acțiune contra orașului Dover.